No. 2446 Zaterdag 6 December 1930. 47ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Pastorie Otrabanda, Tel. 507
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Hulde aan de Christelijke Charitas.

Viering van het Diamanten Feest van het St. Elisabeths Gasthuis.

De spontane, openbare, algemeene viering van het 75 jarig bestaan van het St. Elisabeths Gasthuis, op Woensdag 3 December ll. was een schitterende hulde aan de Christelijke Charitas; — een hulde, die voor het Bestuur en de Zusters wel een groote voldoening moet geweest zijn, maar tevens een prikkel om voort te gaan steeds meer ons hospitaal te doen beantwoorden aan alle eischen van den modernen tijd.

Spontaan had zich uit alle rangen van onze maatschappij een commissie gevormd, rijkelijk stroomden de giften voor de Jubilee-gave, ook het penninkske der armen, — alle klassen en gezindten waren vertegenwoordigd om de Zusters haar hartelijke gelukwenschen aan te bieden.

't Was een algemeene hulde aan de

Christelijke Charitas.

In de door bekwame en kunstzinnige handen echt feestelijk versierde kapel werd 's morgens het feest ingezet met een plechtige H. Mis van dankbaarheid, door den Hoog eerw. Apost. Provicaris, Pater M. VAN DEN ELSEN, met assistentie van de Z. E. Paters M. LUYCKX, H. SMIT en D. REISCH, opgedragen.

De H. Mis werd bijgewoond door den Voorzitter en enkele leden van het Feestcomité, een groot aantal Paters, vertegenwoordigers van de verschillende religieuze Congregaties op Curaçao, en een menigte belangstellenden. Door het koor der Zusters werd op zeer verdienstelijke wijze de Mis „*Veni Sponsa Christi*" van M. ROUX uitgevoerd, begeleid door den Heer J. PALM. Na het Evangelie hield de W. E. Pater I. VERRIET de feestpreek.

De gewijde redenaar nam tot tekstwoorden: „Wat gij den minsten der mijnen gedaan hebt, dat hebt gij aan Mij gedaan", en schetste vervolgens het diamanten feest van het Hospitaal als een feest van liefde en van offer; hulde brengende aan de beide mannen der Voorzienigheid, Mgr. NIEWINDT, den grooten, genialen, apostolischen organisator van het kerkelijk godsdienstig leven op de Curaçaosche eilanden, — Mgr. KIECKENS, den edelen organisator der christelijke charitas, die beiden geheel hun persoon, hun energie, hun liefde en hun leven gaven ten heil van het Curaçaosche volk; hulde ook aan de Eerw. Zusters die als om strijd wedijverden in liefde met de stichters, en nu reeds 75 jaren in volkomen vergeten en opofferen en wegcijferen van zich zelf, ontelbaar velen van ons volk ten heil en troost geweest zijn, en daardoor zoo ontzaglijk veel gedaan hebben voor ons volk, naar ziel en lichaam.

Met een hartelijk „Te Deum" van dankbaarheid werd deze schoone plechtigheid besloten.

Vermeld dient nog dat het grafmonument van den Stichter, Mgr. KIECKENS, in de kapel, met bloemen versierd was.

* * *

Daarna werden in intiemen kring de Eerw. Moeder en Zusters gecomplimenteerd door het Bestuur van het Hospitaal en de geestelijkheid.

Eerst nam de Hoog eerw. Pater Provicaris Apostolicus het woord, om zijn hooge waardeering en dankbaarheid te spreken voor het werk der Zusters, niet alleen voor het lichamelijk maar ook geestelijk heil der zieken; vervolgens door den Zeer eerw. Pater LUYCKX, President van het Bestuur, die namens het Bestuur aan de Zusters een prachtig nieuw in imitatiemarmer uitgevoerd altaar voor de kapel aanbood.

Een geschenk, waarvoor door de Eerw. Moeder HUMILIANA namens de Zusters een woord van oprechten dank werd gesproken.

Ten 10 uur had de officieele receptie plaats in de keurig versierde zaal. Ter receptie waren aanwezig Zijne Excellentie Gouverneur VAN SLOBBE, vergezeld van Mevr. Zijne Echtgenoote en mil. Adjudant, de Dames en Heeren Leden van het feestcomité, Militaire en Civiele autoriteiten, de Heeren Consuls en Doktoren, verder vertegenwoordigers der op Curaçao gevestigde Maatschappijen en Vereenigingen.

Allereerst nam Zijne Excellentie de Gouverneur het woord, en bracht hulde aan het Bestuur en de Zusters, voor het schoone en edele werk gedurende reeds 75 jaren tot stand gebracht. Er is een hoogere drijfkracht die ze bezielt bij haar zoo verdienstelijk werk. Echter zal de overtuiging en de voldoening dat haar werk in wijde kringen, afgezien van stand, godsdienst of ras hoogelijk gewaardeerd, ze niet onverschillig laten. Daarom stelt Zijne Exc. er prijs op, deze waardeering openlijk uit te spreken, en te erkennen, dat het St. Elisabeths Gasthuis zeer zeker een der beste van de West-Indiën is. Zijne Exc. bracht zijn hartelijken dank aan de Eerw. Moeder Humiliana en Zusters. Moeder Humiliana door iedereen op Curaçao geacht en bemind, moge, ofschoon zij pas tot Missieoverste is benoemd, steeds MOEDER HUMILIANA blijven.

Daarna richtte Zijn Excellentie zich in het bijzonder tot Pater EUWENS, die gedurende 11 jaar rector van het Hospitaal was, en onder wiens bestuur het Hospitaal zijn hoogsten bloei bereikt heeft, en zeide, dat het Hare Majesteit de Koningin behaagd had, als een bewijs van waardeering voor het werk van het Bestuur en de Zusters, Pater EUWENS te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Zijne Exc. zeide in de persoon van Pater EUWENS geheel het Bestuur en de Zusters te willen eeren, en als een bewijs van persoonlijke waardeering het op prijs te stellen, de ridderorde op zijn borst te mogen hechten.

Met een luid applaus werd deze onderscheiding, zoo wel verdiend als er ooit een gegeven is, begroet.

Na Zijne Excellentie nam de H. E. G. Heer H. SCHOTBORGH, Voorzitter der Feestcommissie, het woord, om namens het comité zijn waardeering uit te spreken voor het schoone werk der zusters, gedurende reeds zooveel jaren ten zegen van Curaçao verricht, en namens de bevolking de feestgave onder couvert aan te bieden, daarbij het verlangen der bevolking uitsprekend, dat het geschenk zou besteed worden ten bate der zieken.

Vervolgens was het woord aan de Heer R. S. DE LANNOY, die in een keurige rede, dank bracht namens het Volk van Curaçao, voor het zoo prachtige werk door de stichters en Zusters van het Hospitaal, gedurende zooveel jaren reeds verricht.

Onze lezers staan ons toe deze rede vooral omdat zij namens het Volk van Curaçao werd uitgesproken, in extenso over te nemen

„De wetenschap beteekent veel, het genie meer, maar de liefdadigheid overtreft beiden en is de eenigste voortreffelijkheid die geen benijders heeft.

Het is heden een feest der liefdadigheid; het 75 jarig bestaan van het St. Sf. Elisabeth's Gasthuis, waar de heldinnen der liefde, de onvermoeide liefdezusters dag in dag uit aan duizenden en duizenden, met onvermoeiden ijver, met heilige toewijding en liefde het lijden verzachten, velen aan den dood ontrukken, anderen op hun lijdenssponde troost en moed inboezemen: 75 jaren dus van onafgebroken liefdewerk voor onze medemenschen.

75 jaren geleden werd dit Gasthuis onder het roemrijk Kerkbestuur van den onvergetelijken Bisschop, Mgr. Martinus Joannes Niewindt, en onder zijn hooge beschermiug door den edelen weldoener der armen, Mgr. Ferdinadd Edouard Cornelis Kieckens, gesticht. Deze grootmoedige en nobele menschenvriend heeft alles, alles opgeofferd en alle moeilijkhedeu overwonnen om zijn ideaal te verwezenlijken: het stichten van dit huis. Als men in aanmerking neemt de geringe middelen waarover men toen kon beschikken, de weinige vooruitzichten en hulp, welke men toen had, dan moet men zijn werk voorzeker een tinanenwerk noemen. Man der Voorzienigheid heeft hij nimmer teruggedeinsd voor moeilijkheden; Moeder Ursula, de eerste Moeder-overste van dit gesticht, getuigt van gem: „Scherstend, weldoende, heeft hij zijn vermogen, zijn krachten, zijn leven aan het Gasthuis gewijd."

Het Volk van Curaçao, dankbaar bij uitnemendheid, zal nimmer den naam vergeten van een zijner grootste weldoeners, van een van de grootste mannen, die hier hun leven, al weldoende hebben doorgebracht.

In de Kapel van dit Gasthuis rust het gebeente van dezen Priester bij uitnemendheid; zoo eenvoudig als hij geleefd had, zoo eenvoudig als hij was bij het betrachten der naastenliefde, zoo eenvoudig is het marmeren monument hem ter eere opgericht. Met gulden letters prijkt er op: Hic jacet Rmus. Dom. F. E. C. Kieckens, Cam. hon. Leon XIII Pap., hujus Domus Pius Fundator. Maar die eenvoudige woorden „hujus Domus Pius Fundator (de pieuse stichter van dit huis) zeggen veel: Zij zullen immer het nageslacht herinneren aan de sublieme deugden van dezen waardigen Priester, van dezen grooten weldoener der lijdende menschheid.

Den 8sten December 1893 overleed deze doorluchtige Priester, die door iedereen bemind en hooggeacht was. Zijn ideaal was verwezenlijkt, het St. Elisabeth's Gasthuis groeide en bloeide; hij werd opgevolgd door Mgr. Cornelis Blommerde, die het werk van zijn voorganger met lust en ijver heeft voortgezet, Onder zijn rectoraat vermeerderde sterk het aantal verpleegden en werd het Gasthuis vergroot en uitgebreid.

Mgr. Blommerde, die geheel zijn leven geofferd had voor Curaçao overleed den 25 sten Juli 1903, en werd opgevold door Pater Wilhelmus Germanus Jacobus van Baars, die ook zijn beste krachten wijdde aan den bloei van dit Gesticht; hij overleed den 20 sten Januari 1920. Toen werd de hooggeachte Pater Petrus Ambrosius Euwens tot rector benoemd en het is niet te verwonderen dat onder zijn rectoraat het Gasthuis zijn grootste bloei bereikte.

Than is het rectoraat toevertrouwd aan den Zeer Eerw. Pater Martinus Franciscus Constantius Luyck, die met zijn bekend doorzicht in zaken, voor een verderen vooruitgang en bloei met liefde en toewijding zal werken.

De namen der Eerwaarde Moeders, die de hitte van den dag hebben gedragen en onder wier leiding, gedurende die 75 jaren, de liefdadigheid werd uitgeoefend door ontelbare liefdezusters mogen hier met eere worden genoemd:

Van de stichting van het Gasthuis tot 1882 Moeder Ursula; — van 1882 tot 1915 Moeder Ursuline, — van 1915 tot 1922 Moeder Josephine, — van 1922 tot 1923 Moeder Rufina, — van 1923 tot 1924 wederom Moeder Josephine,— van 1924 tot 1930 Moeder Humiliana, en sinds een paar maanden Moeder Desirée.

Hulde ook aan de nagedachtenis van de eeste Doctoren die belangeloos het Gasthuis hadden bediend in zijn eerste jaren nl. de Doctoren van Rijn, Royer, de Veer en Jesuruns.

Hulde aan de Doctoren, die thans met zooveel zorg en toewijding de zieken helpen.

Zeer Eerw. Paters Euwens en Luyckx, Eerwaarde Moeder Humiliana, Moeder Desirèe en waardige Zusters, staat mij toe op dezen heugelijken dag van innige voldoeningen U allen de eerbiedige hulde te betuigen van ons dankbaar Volk, voor de belanglooze offers en het onafgebroken werk van liefdadigheid en barmhartigheid door U en Uwe zeer geachte voorgangsters in den loop van 75 jaren verricht ten gerieve van de lijdende menschheid.

Moge de Algoede God, de Belooner van alle werken van liefdadigheid, Zijn mildsten zegen uitstorten over deze groep van Engelen der liefde en U de noodige krachten geven om nog lange jaren het lijden van zoovelen te verzachten.

Moge het St. Elisabeth's Gasthuis steeds groeien en bloeien.

De Heer Dr. G. M. ESKES sprak in de eerste plaats, als voorzitter van het Bestuur van het Sanatorium „Het Groene Kruis" zijn gelukwensch uit. Ofschoon het Sanatorium, in vergelijking met het Hospitaal, nog maar een jong meisje is, weet het toch wat het zeggen wil zich dag in dag uit te wijden aan de verpleging der zieken, wat een offers daarvoor van de Zusters gevraagd worden, en wat een zorgen en hoofdbreken de exploitatie van zulk een gesticht kost. Daarom sprak hij den wensch uit dat het den Zusters gegeven moge zijn nog lang te arbeiden voor de lijdende menschheid.

Vervolgens sprak hij namens de Directie van de C. P. I. M. en C. S. M. een woord van dank tot de Zusters voor de liefderijke verpleging steeds aan hun patienten bewezen. Zeer dikwijls, vooral in gevallen dat rampen de Isla troffen, had het Hospitaal een prachtige en niet genoeg te waardeeren hulp verleend. Ten slotte nog een woord van dank namens de Dames van Isla, die alleen kwamen, maar niet alleen weggingen, en onder wie het St. Elisabeths hospitaal steeds met eere genoemd wordt, en die alle in dankbaarheid de liefdevolle verpleging daar ondervonden gedenken.

Ten slotte sprak nog de H. E. G. Heer Dr. J. M. NUÑEZ ROCA, Consul van Columbië, uit naam om de naburige republieken, die ook zooveel aan ons hospitaal te danken hebben.

In een prachtige rede schetste hij, hoe in de heidensche wereld de charitas ter nauwernood bekend was, doch met het Christendom zijn intrede deed in de wereld, ontelbaar velen ten heil. Onder de vleugelen der Kerk en bezield door haar geest en door haar aangemoedigd ontwikkelde zich de charitas in den loop de eeuwen. Geen menschelijke ellende bleef haar vreemd, noch geestelijke noch lichamelijke: Allen die lijden vinden bij haar hulp en steun en troost. Ten slotte kwam spr. tot Curaçao, waar 75 jaren geleden de grondslagen gelegd werden van het St. Elisabeths gasthuis.

In korte trekken schetste spreker de ontwikkeling daarvan, daarbij hulde brengend aan de mannen, die deze stichting hebben helpen grondvesten en uitbreiden, aan de doctoren, die er naam aan gegeven, en ten slotte aan de Zusters, engelen der naastenliefde, die steeds bereid zijn, dag en nacht om wie er tot ze komt, onverschillig van welk geloof, ras of kleur, te helpen.

Nadat de champagne was rondgedeeld, nam Pater EUWENS het woord, op de eerste plaats, om Hare Majesteit de Koningin en Zijne Excellentie den Gouverneur te bedanken voor de hooge onderscheiding hem geschonken.

In hoeverre die onderscheiding verdiend is, wil spr. niet beoordeelen; wel wil hij gaarne zijn laatste krachten en de weinige jaren die hem nog te leven overblijven geven voor den bloei van het hospitaal dat hem dierbaar is. Daarna brengt spr. dank aan de Feest-Commissie, die zich zoo spontaan uit alle rangen onzer maatschappij gevormd heeft om giften in te zamelen. Nauwelijks was 't bekend, dat 't hospitaal zijn diamanten feest zou vieren, of in minder dan geen tijd had er zich een commissie gevormd. Het resultaat dezer collecte is zoo schitterend, dat spr. niet gelooft dat er ooit op Curaçao een collecte gehouden met zoo'n resultaat. Wel een bewijs, hoe hoog het St. Elisabeths-Gasthuis staat in de waardeering en sympathie van alle kringen onzer maatschappij. Daarvoor brengt spr. zijn hartgrondigen dank aan allen die daartoe hebben bijgedragen. Wanneer eenmaal het hospitaal zijn eerste eeuwfeest zal vieren, dan mogen ontelbaar velen, zoo hier als in den vreemde, in dankbaarheid gedenken, de liefdevolle verpleging die zij hier mochten ondervinden.

Hiermede was de officieele receptie geëindigd.

Daarna en verder gedurende den dag kwamen nog zeer velen de Zusters complimenteeren.

Des avonds was 't een lichtfeest. Door de N. I. G. M. was aan den gevel van het hospitaal een schitterende verlichting van electrische lampjes aangebracht, die de lijnen van het gebouw prachtig deden uitkomen.

't Was wel de mooiste verlichting die wij ooit hier gezien hebben; een werkelijk artistiek en monumentaal geheel. De gevel van de kapel was door schijnwerpers in een zee van licht gezet.

Ten 7 uur was het plein voor het hospitaal gevuld met een groote menigte van menschen, om van de schitterende verlichting te genieten, en in afwachting van de serenade die door het muziekkorps „Excelsior" van den C. R. K. Volksbond zou gebracht worden.

Ten half acht arriveerde de stoet, in het licht der flambouwen en op de maat een vroolijke marsch, voorafgegaan door het Bestuur van den C. R. K. Volksbond.

Nadat door het muziekkorps een stuk gespeeld was, besteeg de Heer ED. F. JANSEN, onder-voorzitter van den Bond, het geimproviseerd podium, om in naam van het Curaçaosche volk, in een enthousiaste rede, hulde te brengen aan het Bestuur, aan de Zusters, aan aan het college van Doctoren, voor hetgeen zij gedaan hebben tot heil en troost onzer lijdende medemenschen.

Met de bede, dat God het werk de Zusters moge blijven zegenen en dat zij tot in lengte van dagen mogen blijven arbeiden, de Zusters zoowel als het college der Doctoren, tot heil van ons volk, besloot spr. zijn geestdriftige rede, die door allen luide werd toegejuicht. Het Bestuur van den Volksbond kwam de Eerw. Moeder en Zusters complimenteeren, het korp speelde een „Lang zullen zij leven", door allen meegezongen, en na nog een paar nummers ten beste te hebben gegeven, trokken allen af in volmaakte orde.

Hiermede was het feest geëindigd, dat in een woord schitteren geslaagd mag heeten.

Op Bonaire is door bemiddeling van den Gezaghebber een comité opgericht ter herdenking van het 75 jarig bestaansfeest van het St. Elizabeth's Gasthuis op Curaçao.

De Comissie op Bonaire bestond uit de Heeren: C. E. B. HELLMUND, Voorzitter: M. Ph. BROEKMAN - Onder-Voorzitter; J. E. R. HERRERA - Penningmeester; A. TH. R. SCHIPPER-Secretaris; benevens de Heeren F. G. BOOI, J. L. HART, F. BOOM; terwijl de navolgende dames haar zeer gewaardeerde medewerking bij de inzameling hebben verleend:

H. HELLMUND, M. L, NICOLAAS, E. VISSER, A. L. HERRERA, M. REINA, A. PELLEGRIM en P. BEAUMONT.

Het van de bevolking ingezamelde bedrag is aan de Commissie op Curaçao opgezonden ten einde aan het Bestuur van het Gasthuis te worden afgedragen.

Onder andere telegrammen, werd ook een telegram van hartelijke gelukwensch van Dr. BOOGAART ontvangen.

De Verdediging van West-Indië in de Tweede Kamer.

De behandeling van het VLOOTPLAN-DECKERS in de Tweede Kamer was buitengewoon belangrijk.

21 October nam het tournooi een aanvang, en 24 October eindigde het met een mooie overwinning van den Minister, ondanks de heftige oppositie die er sinds maanden tegen zijn vlootplan gevoerd is.

Met 62 tegen 33 stemmen werd het ontwerp aangenomen.

Vóór hebben gestemd de heeren Ament, Kuiper, van Poll, van Voorst tot Voorst, mejuffrouw Meijer, de heeren van Kempen, Feber, Loerakker, Goseling, Schokking, Severijn, Engels, Slotemaker de Bruine, Schouten, Bongaerts, Aalberse, Knottenbelt, van Hellenberg Hubar, de Wilde, Smeenk, Boon, Hermans, Snoeck Henkemans, Schaepman, van Wijnbergen, Teulings, van der Meijs, Mijen, van Boetzelaer van Dubbeldam, Bierema, Nolens, mejuffrouw Westerman, van de Bilt, Suring, Tilanus, Zandt, van Rappard, Colijn, Lingbeek, dr. Vos, van Vuuren, Zijlstra, Guit, van Dis, mejuffrouw Katz, de heeren Lockefeer, ir. van der Bilt, Kampschöer, Kortenhorst, Duymaer van Twist, van den Heuvel, Bakker, Fleskens, Beumer, Weitkamp, Heemskerk, van Dijk, Lovink, Krijger, Rutgers van Rozenburg, J. Vos en de Voorzitter.

Tegen hebben gestemd de heeren Duys, Brautigam, Schaper, Oud, Drop, van der Heide, de Boer, mevrouw Bakker—Nort, mevrouw van Itallie—van Embden, de heeren Albarda, Marchant, mejuffrouw Groeneweg, de heeren ter Laan, van der Houven, van den Bergh, Wijnkoop, Ketelaar, Hiemstra, van den Tempel, Joekes, Vliegen, Kupers, van der Waerden, Braat, Kleerekoper, van Braambeek, IJzerman, mevrouw de Vries—Bruins, de heeren Cramer, Ebels, F. Vos, van der Sluis en van Zadelhoff.

Natuurlijk werd het plan van verdediging voor West-Indië, zooals door den Minister voorgesteld, ook door verschillende sprekers onder de loupe genomen.

De heer VAN DE BILT zeide:

„Het voorgestelde flottielje-vaartuig ter stationneering in West-Indië komt mij rationeel voor. De tegenwoordige verdediging is veel duurder dan de hiermee mogelijke.

Ik heb boven reeds uiteengezet waarom op de bewapening van Curaçao en omgeving moet worden prijs gesteld.

Er zouden nog veel meer beweegredenen zijn aan te voeren. Ik ga dat niet verder uitwerken.

Maar naast het flottielje-vaartuig wil de Minister daar om Curaçao nog 2 Z-booten stationneeren voor patrouilleering.

Mijnheer de Voorzitter! Curaçao is een eiland, dat omgeven is door riffen, die talrijke schuilplaatsen afsluiten en die voortdurend afgepatrouilleerd dienen te worden, wil er van afdoende contrôle sprake zijn. Het flottielje-vaartuig kan dat niet doen, maar ook, naar het mij voorkomt, een Z-boot niet. Deze, met haar onder het schip uitstekende schroeven en haar dunne scheepshuid, is daarvoor naar mijn bescheiden meening minder geschikt. Het komt mij voor, dat men hier verder komt en ook volstaan kan met eenvoudige, flinke motorbooten, bemand met politie of marineschepelingen.

Wat de exploitatie betreft, zouden deze motorbooten maar een klein deel der kosten van de Z-booten bedragen en lang niet zooveel manschappen eischen. We hebben ten deze wel eenige ondervinding opgedaan.

Ik zou het zeer op prijs stellen, indien de Minister het oordeel van hen, die in Curaçao eenigen tijd bewakingsdienst verrichtten — ik noem o. a. kolonel Bosma, die indertijd commandant van Hr. Ms. *Heemskerck* was (thans marinecommandant in Soerabaja), daarover eens zou willen meedeelen of vragen.

Ik moge hier opmerken, dat de critieken vrijwel alle overeenstemmend de 8 kanonnen bepleiten. Het schip zou wellicht iets meer kosten, over 10 jaar verdeeld niet heel veel, en de Minister kon de uitgave besparen op ander materieel, bijv. op de Z-booten voor West-Indië, en de exploitatie daarvan, waarover straks iets. In het geheel dus geen hoogere uitgave dan nu voorgesteld."

Door de afgevaardigden SCHAEPMAN, VAN POLL en ZANDT, werd de verschillende wijze van kostenverdeeling voor Oost- en West-Indië ter sprake gebracht. Hierop antwoordde de Minister.

„De geachte afgevaardigden de heeren Schaepman, van Poll en Zandt hebben de verschillende wijzen van verdeeling van de kosten ten aanzien van de zeemacht in West-Indië en die in Oost-Indië ter sprake gebracht en gevraagd, waarom in dezen in West-Indië niet een zelfde gedragslijn getrokken wordt als in Oost-Indië. Het antwoord op die vraag is zeer eenvoudig: omdat voor West-Indië een andere Staatsregeling geldt dan voor Oost-Indië. De geachte afgevaardigde de heer van Pol is hiermede uiteraard wel bekend. Ik heb natuurlijk de regeling moeten toepassen, die voor Curaçao geldt. Wij zouden daarin verandering kunnen brengen. Best! Maar dan zou die regeling moeten worden herzien. Een gedeelte van de kosten, voortvloeiende uit de zaak-Curaçao, wordt al gedragen door Curaçao, maar wij zouden daarin verder kunnen gaan als de Staatsregeling van Curaçao werd gewijzigd.

Mijnheer de Voorzitter! Ik ben bereid in overleg te treden met mijn geachten ambtgenoot van Koloniën ter overweging van de wenschelijkheid eener wijziging van de Curaçaosche Staatsregeling in dezen zin.

Mijnheer de Voorzitter! Nog een heel enkel woord over de beteekenis van het flottielje-vaartuig in Curaçao. Die beteekenis moet een zoodanige zijn, dat het schip kan optreden tegen een gewapend koopvaardijschip, en verder dat het zich kan belasten met de handhaving van de orde op zee. De taak van de scheepsmacht in de West kunnen wij aldus het best omschrijven:

1° Voorkomen, dat een politieke combinatie per schip zal trachten Curaçao of een van de eilanden in de omgeving te bezetten.

2°. Mocht zulks toch geheel of gedeeltelijk gelukken, dan in staat zijn een landingsdivisie aan wal te zetten om het eiland opnieuw onder den invloed van het Nederlandsche gezag te brengen.

3°. De macht, die zich van het eiland zou hebben meester gemaakt, den pas afsnijden, om te beletten, dat zij zich van daar zou kunnen begeven naar naburige Staten.

4° Voorkomen, dat een gewapende macht, die uit een der naburige republieken moet vluchten, zich neerzet op een der eilanden, om dat als hoofdkwartier te gebruiken.

Dat alles kunnen wij niet opdragen aan een patrouille-vaartuig of een ander klein schip. Het schip dat er zal worden heengestuurd, is niet van geweldige beteekenis, het heeft 3 kanonnen van 15 cM., loopt 15 mijl en is licht gepantserd.

Met dit schip meen ik de verantwoordelijkheid te kunnen dragen voor het vervullen van onze taak aldaar. Daarmee kan worden volstaan en meer acht ik niet noodig. Natuurlijk is ook hier plaats voor meer of minder, zooals overal. Het gaat steeds zoo met raadgevingen van deskundigen. Maar ik vertrouw toch, dat, na hetgeen ik — ik geef toe, met het oog op den tijd, een beetje vlug — heb medegedeeld over de beteekenis van dit schip, de Kamer hierin wel zal willen meegaan.

Op hetgeen door de heer VAN DE BILT was te berde gebracht, antwoordde de Minister nog:

„Allereerst maak ik gebruik van de gelegenheid tot spreken, om iets mede te deelen naar aanleiding van de rede, gisteren gehouden door den geachten afgevaardigde den heer van de Bilt, waarop ik in eersten termijn heb verzuimd te antwoorden. De heer van de Bilt heeft de aandacht gevestigd op eenige bezwaren, die bij sommigen bestaan ten aanzien van Z booten, bestemd voor den dienst in Curaçao. Ik kan den geachten afgevaardigde mededeelen, dat, sinds het plan van de zending van die Z-booten is ontworpen, de ervaring van de Regeering met betrekking tot den dienst van de marine in Curaçao vergroot is tengevolge van de omstandigheid, dat nu reeds maandenlang oorlogsvaartuigen in Curaçao zijn gebleven. Hierin vindt de Regeering aanleiding, om opnieuw overleg te plegen ten aanzien van het gebruik van die Z-booten.

Het is dus niet onmogelijk, dat in het aanvankelijke plan bij nadere overweging eenige wijziging wordt gebracht."

INGEZONDEN.

Curaçao, 3 December 1930.

Aan de Redactie van de
„Amigoe di Curaçao."

Zeer Geachte Redactie,

Het verslag in de Amigoe van 29 November l.l. geeft ons aanleiding het volgende onder Uw aandacht te brengen.

De geringe opkomst bij deze zoo belangwekkende lezing was zeker eene groote teleurstelling. Het Groepsbestuur zal zich echter daardoor niet laten ontmoedigen, doch steeds voortgaan met te trachten belangstelling voor het schoone doel van het Algemeen Nederlandsch Verbond te wekken.

U hebt gemeend in dit verslag eene beschouwing te moeten geven over het geschiedenis-onderwijs aan de „Isla school".....

Wij kunnen U verzekeren, dat de heer Rustige naar zijn beste weten er naar heeft gestreefd volkomen onzijdig te zijn. Naar de meening van het Groeps-bestuur volbracht hij die moeilijke taak goed, echter de meening van het Groepsbestuur is een neutrale, de Uwe, het zou verkeerd zijn als het anders was, Roomsch en het is begrijpelijk dat beide meeningen verschillen.

Wij betreuren het dat U de beschouwing over het onderwijs aan de school „Negropont" in het verslag en als een gevolgtrekking uit de lezing hebt gegeven.

Uw standpunt dat Roomsche kinderen op een Roomsche school thuis hooren, kunnen wij volkomen eerbiedigen.

Hoogachtend;
Het Bestuur van de groep Nederl. Antillen van het Algemeen Nederlandsch Verbond.

NASCHRIFT: Rep.

Met bovenstaande uitingen kunnen wij ons geheel vereenigen. En mochten wij door „de beschouwing over het onderwijs aan de school „Negropont" als een gevolgtrekking uit de lezing gegeven, personen minder aangenaam getroffen hebben, dan trekken wij dit hierbij gaarne terug.

BERICHTEN

St. Nicolaas in Theater Brion.

Morgenmiddag 4 uur komt St. Nicolaas in het Theater Brion. Slechts één gulden entree, waardoor U tevens recht hebt op een prijs. Zorg er voor op tijd erbij te zijn, want 't zal er storm loopen.

Terugkeer.

Pastoor N. DE GROEN is van zijn vacantie in Holland teruggekeerd, en is thans benoemd tot Pastoor op St. Eustatius. Welkom.

De W.E. Pater LATOUR, zal Pastoor P. PAANAKKER op St. Barths, die wegens ziekte naar Curaçao zal terugkeeren, gaan vervangen.

Zaterdag ll. keerde de Eerw. Moeder Vicaria LIDUINA, van de Zusters Dominikanessen, van haar reis naar de Bovenwindsche eilanden terug.

Feestvergadering van „Onze Vloot".

De feestvergaderingen door de Koninklijke Nederlandsche Vereeniging „Onze Vloot", afd. Curaçao op Zaterdag en Zondagavond gegeven in het Theater Brion, zijn in één woord schitterend geslaagd.

Er heerschte een echt opgewekte stemming, en alles droeg er toe bij de stemming erin te houden en voortdurend nog te verhoogen. Ook Zijne Exc. de Gouverneur met Echtgenoote woonden de vergadering van Zaterdag bij.

Na een welkomstgroet en een inleidend woord van den Heer S. A. L. MADURO, voorzitter der vereeniging, kreeg de W. E. G. Heer VAN DEN DONKER, Commandant van Hr. Ms. „Arend" het woord voor de aangekondigde causerie. Op een sappigen, geestigen toon onthaalde deze spreker de vergadering op enkele marine-anecdoten, die zeer in den smaak vielen.

Commandant VAN DEN DONKER is een vlot causeur, dien je gaarne hoort, en dien we daarom nog meerdere malen in een vergadering van „Onze Vloot" hopen te begroeten.

Het Bioscoop ensemble van „I.D.O." had natuurlijk weer succes, zooals altijd. Waar „I. D. O." is, daar heerscht vroolijkheid. En het „Ontspanningscomité" van Asiento heeft zich wat artistieke uitvoering der verschillende nummers betreft, werkelijk overtroffen. Wij zouden graag een uitvoerige beschrijving wijden aan de verschillende nummers. Laten wij ons bepalen met te zeggen, dat alle nummers zich kenmerkten door een buitengewone gratie en bevalligheid, zoowel wat kleeding, uitvoering als verlichting betrof, als we nog maar weinig hier gezien hebben. De spelingen van 't licht, waarvoor de directie der N. I. G. M. gezorgd had, waren schitterend en vol variatie.

We wenschen het Bestuur van „Onze Vloot" geluk met dezen zoo schitterend geslaagden feestavond. Tot weerziens.

Oost en West.

Vanavond ten 8 uur zal voor de leden der vereeniging „Oost en West", afd. Curaçao een vergadering gehouden worden, waartoe de Heeren D. J. DE VRIES, Chef der Buitenlandsche Afd. der Koninklijke Luchtvaart Maatschappij, en U. T. M. DELLAERT, Havenmeester van de Gemeentelijke Luchthaven te Amsterdam, hunne medewerking hebben toegezegd.

De Heer D. J. DE VRIES zal een lezing houden over „De K. L. M. en hare luchtverbindingen met Nederlandsch-Oost-Indië", waarna de vertooning van de Propaganda film der Kon. Ned. Posterijen, betreffende de Postvluchten Amsterdam—Batavia zal plaats hebben.

De heer U. T. M. DELLAERT zal spreken over „De internationale luchtvaart", toegelicht door lichtbeelden.

Wij wenschen het Bestuur der Vereeniging en de beide Heeren Conferenciers veel succes met deze vergadering. Aan belangstelling zal het zeker niet ontbreken. Want in de toekomst staat ons eilandje een belangrijk centrum van luchtvaartverkeer te worden.

Wederom een moord.

't Wordt wat al te bar; geregeld hebben we de laatste weken een of andere moordpartij te melden. Nu weer van een nicht die haar oom doodstak. Het gebeurde in Punda, dat een zekere W. L. vroeger bootwerker van beroep, naar 't schijnt in een staat van dronkenschap, ruzie kreeg met de moeder van het meisje. Toen dit meisje om haar moeder te verdedigen tusschenbeide wilde komen, vloog hij op haar aan. Het meisje greep echter een mes en gaf hem daarmee een steek in de borst, met gevolg dat de slagader getroffen werd. Voordat geneeskundige hulp ter plaatse was, was de man reeds overleden. ne. De nicht is in hechtenis gesteld, en de zaak is in onderzoek.

Statia.

Men schrijft ons van St. Eustatius:

Openbare vergadering op Dinsdag 11 November 1930 in de Openbare School te St. Eustatius.

De Heer Krugers opent de bijeenkomst met een welkom aan de aanwezige personen, ongeveer een veertigtal. Hij zegt dat deze bijeenkomst is samengeroepen, teneinde mede te deelen dat de vier vertrouwensmenschen, die de vorige maal door de aanwezigen waren aangewezen om te samen met den plaatsvervangenden Gezaghebber het werk voor een op te richten vereeniging voor te bereiden, thans met die taak zijn gereed gekomen en dat er dan ook kan overgegaan worden tot het oprichten van die vereeniging.

Alvorens hiermede een begin te maken, verzoekt de heer Krugers degenen, die geen lid wenschen te worden, de vergadering te verlaten, aangezien het van nu af niet meer een openbare bijeenkomst zal zijn, maar een gesloten vergadering van de op te richten Vereeniging. De aanwezigen gaven allen hun namen op, behalve eenige vrouwen die op de galerij stonden.

Alsdan opent de Heer Krugers deze eerste vergadering met een welkom aan de aanwezigen en zegt vervolgens dat het eerste werk van deze vergadering zal zijn, een bestuur te kiezen. Zulks geschiedt, en de Heeren Krugers, Pandt, Lespier, van Putten en Heijliger worden door de leden bij acclamatie tot bestuursleden gekozen.

De Heer Krugers dankt namens de bestuursleden voor de hem gegeven eer en wijdt uit over de taak en verdere dingen betreffende de vereeniging.

Vervolgens is aan de orde de goedkeuring der Statuten en het huishuisdelijk Reglement. Artikel voor artikel worden deze voorgelezen, uitgelegd en daarna goedgekeurd, waarna beide in hun geheel worden goedgekeurd.

Daarna rondvraag. Vijf leden vragen het woord, danken de bestuursleden voor het door hen verrichtte werk en wenschen de vereeniging alle succes toe met haar werk.

M. L.

BEKENDMAKING.

Bij vonnis van den Rechter in het Kantongerecht op de Benedenwindsche Eilanden, zittingplaats Curaçao, van den tweeden December 1930 is verklaard in staat van faillisement Antoine Petrus Optaciano Lauffer, van beroep Koopman, wonende op Curacao, met benoeming van den Edelgrootachtbaren Heer Dr. H. Polvliet, Lid van het Hof van Justitie alhier, tevens rechter in voormeld Kantongerecht tot Rechter-Commissaris en van ondergeteekende Praktizijn bij voormeld Hof, Kantoor houdende in de Willemstad, Bargestraat No. 66 alhier, tot Curator.

Curaçao, 3 November, 1930.

De Curator

J. L. C. MONSANTO.

1—3

Läkerol in den mond

verfrischt en voorkomt verkoudheid

Nieuwe Adjudant.

Deze week arriveerde per SS. „Crijnssen" luitenant J. J. FENS, van het Wapen der Artillerie, benoemd tot Adjudant van Zijne Exc. den Gouverneur. Welkom!

Petroleum Mijen.

„La Prensa deelt mee, dat de C. P. I. M. voor 6 maanden optie heeft op twee vijfde van de plantage St. Kruis voor den prijs van f 27.000. Tevens loopen er geruchten dat drie vertegenwoordigers van de Standard, zoekende zijn naar een vestigingsplaats op Bonaire. Ook hebben zij een bezoek aan Aruba gebracht. Een en ander schijnt in verband te staan met het vinden van olie in overvloed op de kust van Venezuela, ter plaatse Chichiribichi, dat recht tegenover Bonaire ligt.

Excursie naar Caracas.

Er bestaat veel enthousiasme voor de excursie naar Caracas, ter gelegenheid van de viering van het eeuwfeest van den dood Simon Bolivar, den Bevrijder.

De stoomschepen „El Libertador", „Truyillo" en „Carabobo" zijn zoo goed als heelemaal besproken.

In dank Ontvangen

een partij mooie reclameartikelen van het zoo bekende *Heinekens-bier*, Agenten: *Mensing & Co*;

Een mooie reclame spiegel van de *Cooperatieve Vereeniging en Nijverheid*.

enkele heerlijke navel-sinaasappelen van den heer *D. P. Valencia, Liverpool.*

Een pracht kalenderschild van *La Iberia*, den heer M. P. MARCHENA en van de *Summer Garden*, eig. de heer P. B. GORSIRA, een tobbe overheerlijke ijscream, vervaardigd met zijn nieuwe machine zoo fijn als we nog maar zelden geproefd hebben. We kunnen onze lezers niet beter aanraden dan eens een proef te gaan nemen.

Alsmede nog een luxe-garaf van de zoo befaamde Whisky *Four Crown*, agenten de heer E. & G. MARTIJN. Deze whisky heeft behalve zijn buitengewoon fijnen smaak nog dit voordeel, dat elke flesch voorzien is van een coupon. 24 van deze coupons geven recht op een garaf whisky.

Padvindersavond.

De Padvindersavond, op Donderdag 4 Dec. ll. gehouden, was een schitterend succes. De zaal op 't Rif was tjokvol van belangstellenden, die met genot de demonstraties der Padvinders volgden. Wegens gebrek aan plaatsruimte is het ons niet mogelijk deze week een uitgebreid verslag van den mooien avond te geven, we bewaren het verslag liever tot de volgende week, doch willen wel even den sympathieken leider en zijn jongen van harte met 't behaalde succes gelukwenschen. Vooruit!

Hitte en Zenuwen

Het feit, dat 95% van de Europeanen in de tropen aan neurasthenie (zenuwzwakte) lijden, toont duidelijk den verslappenden invloed, die de onafgebroken warmte op het zenuwgestel heeft.

Extra toevoer van juist die voedingsstoffen — phosphor en geconcentreerd melkeiwit — waaruit de zenuwen nieuwe kracht kunnen opbouwen, is noodig om volkomen gezonde en sterke zenuwen te behouden.

Sanatogen, dat deze beide voedingsstoffen in de wetenschappelijk juiste samenstelling bevat, zal Uw zenuwen sterken en zoodoende de gevolgen van zenuwslapte, zooals: lusteloosheid, geïrriteerdheid, gebrek aan eetlust, slapeloosheid, enz. overwinnen. Reeds na korten tijd zult ge de gunstige werking van Sanatogen op Uw energie en zenuwkracht duidelijk waarnemen.

Besluit nog vandaag met het gebruik van Sanatogen te beginnen. Het is verkrijgbaar in iedere Apotheek.

SANATOGEN

Het Zenuwsterkend Voedsel.

TE HUUR

TEGEN ZEER LAGEN HUURPRIJS

het woonhuis Penstraat 69 (ben. verd.) te bevragen bij PENSTRAAT No. 67.

1—3

Gedood door electrischen stroom.

Zondagavond kreeg een Venezolaan, een werkman van het koelhuis op den Dempel, bij het aanbrengen van een lichtcommunicatie, een schok, en viel onmiddelijk dood neer.

Zeeslag in Vredestijd.

Voor de tweede maal zal men hier getuige kunnen zijn van een „*Zeeslag in Vredestijd*". Was het de eerste keer de lichter „Zeelandia" die door Hr. M. „Kortenaer" te hoogte van Caracasbaai in den grond geboord werd, nu is het de oude tanker „Rimula", die enkele maanden geleden vastliep op Punt Kanon en met veel moeite daarvan verlost werd, die Maandag a.s. door Hr. M. ‚Van Galen" en „De Arend" ter hoogte van Bullenbaai in den grond geschoten zal worden.

Om belangstellende gelegenheid te geven dit schouwspel gade te slaan, zal het SS. „Atlas" van K. N. S. M. bij voldoende deelname Maandagmorgen ten 8 uur uitvaren. De „Atlas" hoopt om 12 uur weer in de haven terug te zijn. Prijs f. 7.50 per persoon.

Onzen dank aan den Commandant van Hr. Ms. „Van Galen" voor de beleefde uitnoodiging ter bijwoning van dit interessant schouwspel!

Gevonden voorwerpen.

Gedurende de maand November 1930.

1 bos sleutels, 1 dameschoen, 1 sleutel, 1 switchsleutel, 3 rollen teekeningen, 1 koffertje met inhoud, 1 rijbewijs ten name van A. Villaroel, 1 beursje (Koker) inhoudende eenig geld, met medaillon en loterybriefje van Panama.

Ingetrokken rijbewijzen.

Gedurende de maand November 1930

Virgilio Felix op 2 November 1930 voor 1 maand.

Hipolito Koko op 9 November 1930 voor 10 maanden.

Jozef Vieira op 11 November 1930 voor 3 maanden.

TE KOOP

Inboedel.
Heerenfiets f 30.—
Damesfiets f 35.—
Juan Domingo 5, achter Ford Service Station.

J. v. Delft.

Belangrijke mededeelingen aan de abonnees van de wateleiding.

Voor het doorspoelen van closets is het in uw belang uitsluitend klok-reservoirs te gebruiken. De nuttige inhoud van deze soort reservoirs behoeft niet grooter te zijn dan 7 liter.

Er zijn reeds talloozen van deze modellen alhier geinstalleerd.

Behalve het voordeel, dat het gebruik bij een storting, p.m. de helft van de hoeveelheid water is, in vergelijking met een amerikaansche low-tank, zijn de kansen voor defecten, waardoor waterverlies het gevolg is, bijna uitgesloten, terwijl de low-tank een bron is voor water-verlies.

Gebruik daarom HIGH-TANKS met hevelwerking.

Het waterverlies tengevolge van lekke kranen beloopt veel meer dan U zou willen gelooven. Geef acht op de kleinste lek aan uw huisleiding.

Verwisseling van de oude kranen voor nieuwen is niet altijd noodig.

Door vernieuwing van de leder- of gummischijf van de kranen kan de fout meestal hersteld worden.

Het is interessant te weten dat een kleine lek (druppelen) naar rede van:

10 druppels per minuut 75 liter per maand wordt
50 „ per minuut 400 liter per maand wordt
100 „ per minuut 700 liter per maand wordt
150 „ per minuut meer dan EEN KUB. METER.

Voor een gezin van man en vrouw bij volledig gebruik gedurende eene maand behoeft de waterrekening niet hooger te beloopen dan:

Verbruik W. C.	*f. 2.—*
Bad	*2.00*
Keuken en schoonmaak	*2.50*
Wasch	*1.00*
	f. 7.50
Voor elke volwassen meer in huis verhoogd met	*2.50*
Voor elk kind	*1.50*

Verzuim niet uwe ontevredenheid over de bediening kenbaar te maken aan den Directeur van de Waterleiding, mort niet bij buren of vrienden zonder ter rechte plaatse uwe klachten te laten hooren.

De practijk heeft bewezen, dat het niet denkbeeldig is, dat oneerlijk dienst personeel zonder toestemming van de huisbaas water verkoopt of afgeeft aan derden en de waterrekening daardoor tot verbazing van die huisbaas hoog oploopt, zonder dat hij daarvoor de verklaring kan vinden.

L. W. V. D.

St. Martinusgesticht.

Gelegenheid tot het aangeven van nieuwe leerlingen elke dag der Maand December van 8—12 uur.

Men gelieve geboorte- en vaccinebewijs mee te brengen.

Geslaagd voor het MULO-DIPLOMA.

MARIA MARG. DE LANNOY,
MARIE ANTOINETTE RIGAUD,
JULITA CARDOZE,
MARIE SCHOTBORGH.

Boekbeoordeeling.

Onder de Zeeroovers.

door Elka. geïllustreerd. 194 blz. gebonden f2,50

Een titel, die „pakt" en een verhaal, dat onze jongens „fijn" zullen vinden. Een stelletje jongelui die roovertje speelden, worden door heusche roovers overvallen en — meer vertel ik er niet van. Wel wil ik verklappen, dat dit boek, door een jongen gekregen of gekocht, het vast geen half jaar volhoudt.

Het zal worden uitgeleend en heusch — van hand tot hand overgaan en tenslotte zoo dikwijls van eigenaar verwisselen dat het als het ware verslonden bij zijn oorspronkele eigenaar terugkeert. Zoo mooi en echt jongensachtig is het.

John.

Roman van een jongensleven

door Lambert Lucasz, geïllustreerd, prijs f1.25

Wij wenschen deze *Roman van jongensleven*, een ruime verspreiding toe. Boeiend is dit boek tot het einde toe en onze kinderen van 12 jaar en ouder zullen met genoegen deze lotgevallen leeren en herlezen. Eenige illustraties en een kaartje verduidelijken de tekst.

St. Augustinus. St. Thomas College Fratershuis Aruba-Fratershuis Bonaire.

TE KOOP

Spiegelkast, bestaande uit leg- en hangkast. Piano, merk Gerhard Adam, 2 eenpersoonsledikanten met bedden, 1 vloerkleed groot formaat; 1 uitschuiftafel, Auto, merk Chevrolet, Sedan.

Dagelijks te bezichtigen Huis 92, Emmastad.

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS.

NORMAALLESSEN OP CURACAO.

Bij voldoende deelneming zullen in Januari 1931, de Normaallessen op Curaçao heropend worden.

Zij, die voor plaatsing op de Normaallessen, ter opleiding voor het examen onderwijzer (es) 3e. klasse, in aanmerking wenschen te komen, moeten zich *vóór den 10den December 1930* aanmelden en wel

op Curaçao bij den Inspecteur van het Onderwijs;

op de overige eilanden bij den Gezaghebber.

Bij de aanmelding moeten worden overgelegd, opgave van het genoten onderwijs, verkregen diploma's of getuigschriften, de rapporten van het laatste schooljaar en een extract uit het register van geboorten.

Gegadigden moeten op 1 Januari 1931 hun *vijftiende* levensjaar zijn ingetreden en bij voorkeur niet ouder zijn dan achttien jaar.

Op de voorwaarden, bepaald bij de G. B. van den 22sten December 1917, N°. 990 (P. B. N°. 59.) zooals deze zijn aangevuld en gewijzigd bij G. B. van den 23sten October 1918 (P. B. N°.66) kan aan jongelieden, die tot het volgen van de Normaallessen zijn toegelaten en wier ouders of verzorgers niet op Curaçao woonachtig zijn, uit 's Lands kas eene maandelijksche tegemoetkoming worden verleend.

Jongelieden, niet op Curaçao woonachtig, genieten vrijen overtocht naar Curacao tot het afleggen van het toelatingsexamen.

Voor inlichtingen betreffende dit examen wende zich op Curaçao tot ondergeteekende, op de overige eilanden tot den Gezaghebber.

Willemstad, den 15n November 1930

De Inspecteur van het onderwijs,

H. J. A. SCHOEDER

2—2

Dit merk verwierf op de **Wereldtentoonstelling te Antwerpen** 1930 de hoogste onderscheiding, n.l.

DE GOUDEN PLAQUETTE,

verder verscheidene andere prijzen waaronder 10 gouden medailles.

Jaaromzet 6.000.000 K.G. boter.

DANKBETUIGING.

Het Bestuur, de beide Oversten en de Zusters van het ST. ELISABETH'S GASTHUIS brengen hun oprechten dank aan ZIJNE EXCELLENTIE den GOUVERNEUR VAN CURAÇAO en MEVROUW VAN SLOBBE, den Voorzitter en Leden van de Feestcommissie, aan de doktoren, aan alle Corporaties en particulieren voor de hartelijke bewijzen van sympathie en schitterende medewerking betoond, bij de viering van het 75-jarig bestaan van het ST. ELISABETH'S GASTHUIS op den 3den dezer.

2—1

R. K. Boekhandel „ST. AUGUSTINUS"

CURAÇAO ST. THOMASCOLLEGE TELEF. 56.

JAC. P. VAN TERM.

Het ontstaan, streven en einddoel der Vrijmetselarij

met 333 citaten en 6 facsimiles.

TWEEDE DRUK GEBONDEN f. 8.—

Inhoud: de Bouwgilden, de Alchymisten, de Tempeliers, de Gnostieken, de Mysteriën—Karakter der Eerste Loges, Verbreiding en Verspreiding—Riten en Graden: de blauwe Vrijmetselarij, de roode Vrijmetselarij, het Schotsche stelsel, het Tempelierssysteem, de Egyptische ritus, de Joodsche ritus, Vrouwenloges—de Eenheid der Vrijmetselarij, het Geheim der Vrijmetselarij, de Politiek der Vrijmetselarij—Het Gezag in de Vrijmetselarij, de Moraal der Vrijmetselarij, de Revolutiegeest der Vrijmetselarij, het Godsbegrip der Vrijmetselarij—De Wereldrepubliek de Wereldsgodsdienst.

VEREENIGING „OOST EN WEST".

Afdeeling: „Curaçao".

Op **Zaterdag**, 6 December a.s. des avonds **8 uur**, zullen de Heeren D. J. DE VRIES, Chef van de Buitenlandsche Afdeeling van de K. L. M. en U. F. M. DELLAERT, Havenmeester van de Gemeentelijke Luchthaven te Amsterdam. Lezingen houden voor de leden van onze Afdeeling en wel in het theater „**BRION**".

De Heer DE VRIES zal spreken over de „**K. L. M. in hare luchtverbinding** met Nederlandsch-Oost Indië", waarna een film van de postvluchten Nederland-Batavia vertoond zal worden.

De Heer DELLAERT zal spreken over „De Internationale Luchtvaart," toegelicht door lichtbeelden.

HET BESTUUR.

De Heer en Mevrouw J. J. QUADEKKER-BOHNEN hebben de eer U kennis te geven van het Huwelijk van hun dochter ANNA MARIA CHRISTINE FRANÇOISE met den Heer M. M. B. J. ERENS, gouvernements-ambtenaar te Curaçao, waarvan de voltrekking, bij volmacht, heeft plaats gehad op Zaterdag 22 November.

's-Gravenhage, November 1930.

Bezuidenhout 201.

De Heer en Mevrouw J. H. J. ERENS-Jansen hebben de eer U kennis te geven van het Huwelijk van hun zoon MARIE MICHEL BERNARD JOSEPH met Mejufrouw A. M. C. F. QUADEKKER, waarvan de voltrekking, bij volmacht, heeft plaats gehad op Zaterdag 22 November.

's-Gravenhage November 1930.

Van Boetzelaerlaan 151.

Huwelijksinzegening te Curaçao na aankomst van het s.s. „Simon Bolivar", begin Februari 1931.

Eenige en algemeene kennisgeving voor Curaçao.

Koninklijke Nederl. Stoomboot Maatsch.

VAN CURAÇAO

NAAR Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:
SS. „Colombia" — 15 December
SS „Venezuela" — 31 December

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados, Plymouth, Havre, Amsterdam en Hamburg:
SS. „Crijnssen" — 18 December
SS. „Colombia" — 1 Januari

Naar Port-au-Prince en New-York:
SS. „Stuyvesant" — 11 December
SS. „Cottica" — 25 December

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Cumaná, Guanta, Pampatar, Carúpano, Trinidad, Demerara, Paramaribo, Madeira, Havre, en Amsterdam:
SS. „Oranje Nassau" — 14 December
SS. „Stuyvesant" — 4 Januari

Naar Cristobal en Pacific Coast:
SS. „Bennekom" — 18 December
SS. „Boskoop" — 1 Januari

Direct naar Rotterdam:
SS. „Baarn" — 11 December
SS. „Bodegraven" — 23 December

NAAR ARUBA EN MARACAIBO:
SS. „Astrea" — 14 December

Direct naar La Guaira:
SS. „EL LIBERTADOR" — 10 December
SS. „EL LIBERTADOR" — 14 December

Naar SINT MAARTEN:
SS. „Midas" — 9 December

Naar Bonaire:
SS. „. . . ." — ca 12 December

Afvaarten ss. "El Libertador".

Vertrek van Curaçao	Zondag	7 December	2 u p.m.
Aankomst te Aruba	„	7 December	8 u p.m.
Vertrek van Aruba:	„	7 December	9 u p.m.
Aankomst te Maracaibo	Maandag	8 December	10 u a.m.
Vertrek van Maracaibo	Dinsdag	9 December	2 u p m.
Aankomst te Aruba	Woensdag	10 December	5.30 u a.m.
Vertrek van Aruba	„	10 December	6.30 u a.m.
Aankomst te Curaçao	„	10 December	2 u p.m.
Vertrek van Curaçao	„	10 December	5 u p.m.
Aankomst te La Guaira	Donderdag	11 December	7 u a.m.
Vertrek van La Guaira	„	11 December	10 u a m.
Aankomst te Curaçao	„	11 December	10 u p.m.
Vertrek van Curaçao	„	11 December	10.30 u p.m.
Aankomst te Maracaibo	Vrijdag	12 December	5 u p.m.
Vertrek van Maracaibo	Zaterdag	13 December	10 u a.m.
Aankomst te Curaçao	Zondag	14 December	6 u a.m.
Vertrek van Curaçao	„	14 December	5 u p.m.
Aankomst te La Guaira	Maandag	15 December	7 u a.m.
Vertrek van La Guaira	„	15 December	10 u a.m.
Aankomst te Curaçao	„	15 December	10 u p.m.
Vertrek van Curaçao	„	15 December	10.30 u p.m.
Aankomst te Maracaibo	Dinsdag	16 December	5 u p.m.
Verrrek van Maracaibo	Woensdag	17 December	8 u a.m.
Aankomst te Aruba	„	17 December	10 u p.m.
Vertrek van Aruba	„	17 December	11 u p.m.
Aankomst te Curaçao	Donderdag	18 December	7 u a.m.

N. B. Op de vertrekdagen van de Colon-lijn-schepen zullen geen bezoekers meer op de Westwerf en de Colonlijn-schepen worden toegelaten, tenzij in het bezit van een toegangskaart, welke op het kantoor in de stad aangevraagd moet worden. Toegang tot de Westwerf: UITSLUITEND via het hek aan de Havenstraat.

Vrijwilligerskorps „CURACAO".

VERPLICHTE OEFENING.

Oproeping op Woensdag den 10den December des avonds om 7.15.

Verzamelplaats WILHELMINAPLEIN.

De Commandant

C. N. WINKEL.

INGEZONDEN.

(Onderstaand artikel ontvingen wij reeds voor ons nummer van verleden week; wegens overvloed van copie moest het echter blijven liggen tot deze week. Red.)

Objectief Oordeel.

Huldestroom uit verscheidene richting naar den Gezaghebber Wagemaker toe treft men in den laatsten tijd in het complex van ons dagelijksch leven, waarvan de meest sceptische criticaster niet zou kunnen beweren, zijnde daartoe niet de geringste marge aanwezig, dat de oorsprongen persoonlijke Ingenomenheid zijn.

Een dezer stroomen „Curaçaosche Sprokkelingen" in de „Amigoe di Curaçao" No. 2443, ontspringt blijkbaar uit het laatst verkenningsbezoek ten deze van den intiem vertrouwden Verdediger der belangen van dit eiland, den WelEerwaarde Heer Pater Verriet.

Sedert de oprichting van de „Amigoe di Curaçao" werd er met redactioneele stem in de kolommen van dit geachte blad, het zij met toejuiching of afkeuring over het optreden van het Plaatselijk Bestuur zakelijk gepleit voor het algemeen belang op Aruba, betoogen, die absoluut los stonden van den persoon van de functionarissen en waaraan uitsluitend het ideaal doel steeds ten grondslag gelegen had, n.l. het werkelijk belang van het algemeen.

Ten opzichte van een der andere oorsprongen kunnen wij de verzekering geven, dat ook hier het zelfde standpunt geldt; van waaruit men eerlijkheidshalve zich gedrongen gevoelt hulde uit te spreken en zulks ook gaarne doet, na de motiveering daarvoor uit feitelijke gegevens te hebben geput, terwijl men daarentegen ook nooit schuchter is geweest om naar objectieve meening critiek uit te oefenen bij gevallen die geboden dezen weg in te staan.

Wij onderschrijven de indrukken van de „Amigoe di Curaçao", dat Gezaghebber Wagemaker een man is met energie en durf, actief en voorvarend, en wij voegen daarbij met doorzicht, alhoewel wij wat betreft enkele gezichtspunten met hem niet accoord hebben kunnen gaan.

Wij blijven volhouden, dat de door ons voorgestelde mutatie n. l., de op de begrooting 1931 gevoteerde gelden voor aanleg en verbetering van wegen, bouw van postkantoren enz. te concentreeren op verdere verbetering van de haven, eenmaal men hiermee bezig was, in het urgent en actief belang van dit eiland was geweest en dat ons blijft bevreemden de negatieve houding van het Bestuur. Men heeft hier o.i. de kip met gouden eieren geslacht.

Aruba heeft heden een zich snel ontwikkelende toekomst op welke linie afstanden eerder bereikt worden dan men berekent, hetgeen het geval is met de gedane havenverbetering, welke men ondernomen heeft als een voorziening in de toekomst; echter gedurende den tijd van ontwerp en uitvoering zijn wij zóóver vooruitgegaan, dat de nu voltooide verbetering niet voorziet in de inmiddels gecreëerde behoeften, zoodat men gerust flink had kunnen doorgaan, deels wegens noodzakelijkheid en deels als voorziening in de toekomst.

Wij twijfelen er niet aan, dat eerlang na het in gebruik stellen van de nieuwe pier de grond van deze vooruitloopende meening van ons te aanschouwen zal zijn.

Uit de „Vox Populi" en in kranten onder verborgenheid van naam hooren en lezen wij nu en dan klachten over de militaire-politie ten deze; daarentegen worden uit dezelfde hoeken en in diezelfde klachten-constructies de activiteit en het opsporingsvermogen van deze politie geprezen, met verzoek echter de zwarte schapen uit het korps af te zonderen; zoodat dus uit dit verband van zaken niet geconcludeerd mag worden, dat de militaire politie niet voldoet.

Speciale agenten van politie, volledig toegerust met politioneele opleiding, hebben wij hier nooit gehad; ons vroeger politie-korps bestond uit veldwachters, mannen uit de ongeletterde agrarische klasse, en zoo geleidelijk den modernen tijd tegemoet gekomen, stelde men andere ploegen aan, waarvan enkelen een proces verbaal konden opmaken; doch de huidige militaire-politie vergelijkende met al die wij vanaf genoemden primitieven tijd en in den overgangstijd gehad hebben, begint men hier nu pas in te zien het nut van dezen tak van dienst.

Het werkelijk begrip van politie, die uitvoerende macht, treft men onder de massa hier slechts weinig aan; men verwart het mandaat van de Politie met de diensten van de toenmalige veldwachters, uitsluitend om achter varkens, honden en geiten in de straten te loopen, vechtpartijen te sussen en 's nachts te waken tegen den smokkelhandel, echter in dezen staande onder den invloed van steekpenningen.

Vandaar de botsingen bij danspartijen op en in de omgeving van St Nicolaas, een tweede Rooi Canarie, waar de middel-klasse de politie niet gehoorzaamt, noch uit een consequent standpunt onder voorbehoud van protest deze weet te gehoorzamen, wanneer men van meening is dat zij haar boekje te buiten gaat.

Op andere plaatsen, als bijv: Rancho Abau, waar de visschers hun verblijf houden, vroeger de plaats van uitspatting met bloedige vechtpartijen, wordt de politie door deze laagste classe uit vrees en nederigheid onvoorwaardelijk gehoorzaamd; echter op St. Nicolaas treft men menschen, die zich verbeelden groote heeren te zijn, doch die niet weten zich te gedragen als zoodanig.

Men denke even terug aan de veelvuldige botsingen met onze vroegere gekleurde Burger Politie, en den bepaald compromiteerenden toestand, die toen geschapen werd, welke gebood de onmiddelijke eliminatie dezer Politie. Hieruit ontstond een drang om in dezen tak van dienst te voorzien, uit welke impasse ons kwam helpen de Militaire Politie, die in den beginne hier enthousiast geprezen werd

Wij meenen, dat het doelmatiger zal zijn eventueele afwijkingen van een of ander militair agent rechtstreeks bij den Superieur te bespreken, den spijker op den kop slaande, en zoo men bij dit Hoofd ondervindt vertroeteling uit gevoel van autocratie, hierop verder te ageeren, Doch als men met waardeering spreekt van het Hoofd en het korps, met uitzondering van zwarte schapen daarin, prijst, (volmaaktheid is immers omogelijk) dan is men zeker in strijd met zich zelf als men beweert dat de Militaire Politie niet gewenscht is.

Met verwijzing naar bewijshoudende feiten durven wij volstaan met de bewering, dat de Militaire Politie de beste is, die wij tot nog toe hier gehad hebben en dat bij uitbreiding van het korps aangenomen dient te worden, dat in deze tak van dienst redelijk is voorzien; dat wij onze subjectieve gevoelens niet moeten laten gelden, om niet aan te nemen de militaire Politie, die makkelijker en onder voordeeliger voorwaarden te krijgen en die O. K. is, om te blijven hameren op een gefantaseerde overtreffende Burger-Politie en inmiddels de Politie-leemte ten deze te laten bestaan tot het ergst van alles.

Men zal zeggen, dat de Militaire Politie steeds scherp optreden zal, volgens zijn militaire leiding, en niet zal weten te sommeeren, maar drastisch aanpakt, rukt en mede-sleept of doodschiet.

Het is waar dat een commando van een militair scherp luidt: *Voorwaarts. Marsch. Links. Rechts.* maar daarentegen, wanneer een militair met dames wandelt, commandeert hij toch ook niet — en wij twijfelen niet of men wel eens erop gelet heeft welke heel andere woorden hij dan gebruikt en andere houding aanneemt; — en is het dan ook niet op de zelfde wijze te verwachten, dat hij wanneer hij als Agent van Politie optreedt, de politie-instructies kennende, in overeenstemming daarmee zal handelen in woorden, daden en houding?

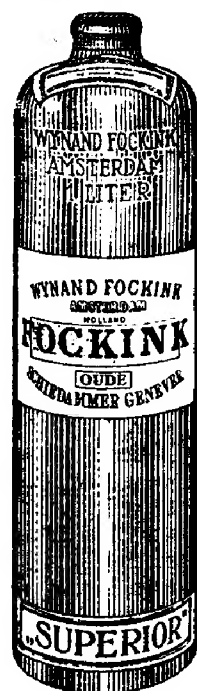
Blijft men toch volharden, dat dit niet mogelijk is, dan zouden wij zeggen, dat men dan denkt aan bepaalde militairen, van wie men zou gelooven, dat het onderscheidingsvermogen geringer is dan dat van andere menschen, die tweeslachtige betrekkingen bekleeden.

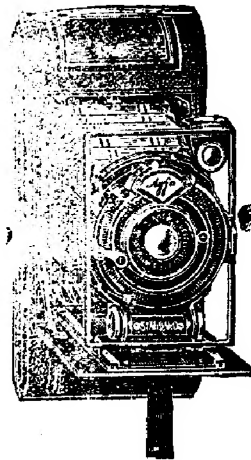
Maar dan geraakt men op het psychiatrisch gebied.

Dankend, Hoogachtend

De Landraad,

J. H. EMAN.

DE REIS VAN DEN GOUVERNEUR.

De Gouverneur van Suriname heeft het volgend schrijven gericht tot de Koloniale Staten:

1. Bij mijn terugkeer in Suriname stel ik er prijs op, Uw College in te lichten betreffende enkele aangelegenheden, welke tijdens mijn verblijf in Nederland een onderwerp van bespreking met den Minister van Koloniën hebben uitgemaakt.

2. Daaraan moge ik doen voorafgaan de mededeeling, dat ik door Hare Majesteit de Koningin in de gelegenheid gesteld werd mijne opwachting te maken, waarbij hare Majesteit opnieuw blijk gaf van Hare levendige belangstelling in alles wat Suriname betreft. Hare Majesteit verzocht nadrukkelijk — en het is mij een voorrecht mij van deze opdracht te kwijten — dat ik, zoodra zich een passende gelegenheid daartoe voordeed, uiting zou geven aan Hare gevoelens voor dit gebiedsdeel en Hare hartelijke wenschen voor het welzijn van Suriname zou overbrengen. Mijnerzijds mocht ik met vreugde en dankbaarheid de aandacht van de Koningin vestigen op de zoo welgeslaagde feesten ter eere van Harer Majesteits vijftigsten verjaardag en daaraan de verzekering toevoegen, dat Suriname's trouw en aanhankelijkheid aan het Oranjehuis daarbij wederom duidelijk aan den dag getreden zijn.

3. Ten aanzien van de Surinaamsche begrooting voor 1931 vereenigde de Minister van Koloniën zich met mijne voorstellen, de uitgaven ten behoeve van de immigratie voortaan niet meer uit leeningsgelden, maar uit de gewone middelen te bekostigen. De rijksbijdrage aan de gewone middelen werd daartoe met anderhalve ton verhoogd. Tevens werd deze rijksbijdrage gesplitst in twee posten, een rijksbijdrage ter bevordering van de welvaart, welke zoo noodig in volgende jaren verhoogd zou kunnen worden, en een tweede Rijksbijdrage ter dekking van het begrootingstekort, welke zoo mogelijk van jaar tot jaar moet afnemen.

4. De gedachtenwisseling over de mogelijk omzetting van het Militair Hospitaal in een Burgerziekenhuis heeft tot de slotsom geleid, dat in de toekomst eenhoofdige leiding van den burgerlijken en den militair-geneeskundigen dienst verzekerd moet worden, maar dat de bedoelde omzetting niet de eenig mogelijke oplossing daarvoor is. De Minister van Koloniën was met mij van oordeel, dat deze eenhoofdige leiding beter verkregen kon worden, met vermijding van de aan bedoelde omzetting verbonden bezwaren, door in de toekomst twee officieren van gezondheid 1e klasse te detacheeren, waarvan een als hoofd van het hospitaal fungeeren zal en de ander als hoofd van den burgerlijken en van den militair geneeskundigen dienst.

5. In overleg met den Minister van Koloniën zijn de voorstellen van de West Indische Compagnie tot overname van den Landsvaartuigendienst van de hand gewezen. Afgezien van andere bezwaren was bevordering van de ontwikkeling van het particulier bedrijf langs dezen weg reeds daarom onmogelijk, omdat het gevraagde subsidiebedrag de begrooting met eenige honderdduizenden meer zou belast hebben.

6. Besprekingen met den heer Tj. Pyttersen en Ir. H. N. Van Dyk hebben mij, met instemming van den Minister van Koloniën, doen besluiten een post voor proefnemingen op het gebied van mechanische landbouwbedrijven op de ontwerp begrooting voor 1932 te brengen.

7. Met verschillende belang hebbenden werden besprekingen gevoerd over de mogelijkheden, welke de cultuur, verwerking en verhandeling van sinaasappels bieden. Van de N. V. West-Indische Vruchtenproducten en Vruchtenconservenhandel „Suriname" ontving ik bericht, dat deze kapitaal gevonden heeft om een opkoopcentrale met verwerkingsinstallatie en export in te richten. Op de ontwerp begrooting voor 1932 zal een post voor aanstelling van een tuinbouwkundige ter bevordering van vruchtencultuur worden uitgetrokken. Het voornemen bestaat, voorloopig bij wijze van proefneming, met Gouvernementssteun een directe snelverbinding met Curaçao tot stand te brengen.

8. Overleg met den Minister van Koloniën in zake de gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs en betreffende de bij de Koloniale Staten aanhangige ontwerpen tot wijziging der onderwijsverordeningen, geeft mij aanleiding tot voorbereiding eener nota van wijzigingen op bedoelde ontwerpen, welke Uw College binnenkort zal worden aangeboden.

9. Ten aanzien van een nieuw ontwerp-immigratiebesluit werd op de hoofdpunten overeenstemming met den Minister van Kolonien verkregen, zoodat in 1931 een Koninklijk besluit ter zake tot stand zal komen ter vervanging van het niet in werking getreden immigratiebesluit 1926.

10. Het overleg in zake de bevordering der koffiecultuur door kapitaalverstrekking van Gouvernementswege leidde voorloopig niet tot resultaten, daar de noodzakelijk geachte deelname van particulier kapitaal in verband met de huidige omstandigheden niet verkregen werd. De gedachtenwisseling over dit punt met het Opperbestuur wordt voortgezet.

Twee goede berichten.

Naar aanleiding hiervan schrijft „De West"

De Boodschap hierboven, van den Gouverneur aan de Koloniale Staten, bevat twee goede berichten waarover wij ons zeer verheugen.

In de eerste plaats blijkt, dat het Opperbestuur wil medewerken om voorloopig bij wijze van proef, een snelverbinding met Curaçao in het leven te roepen. De kleine landbouw kan dus nu met vrijwel zekerheid van afzet, de cultuur van verschillende gewassen uitbreiden. Want een van de bezwaren die de afzet naar Curaçao nu reeds ondervindt, is dat niet altijd de gevraagde hoeveelheden geleverd kunnen worden. Dit is begrijpelijk en verschoonbaar zoolang men in onzekerheid was of wij een goede verbinding met Curaçao zullen krijgen, dat moet natuurlijk anders worden, nu die verbinding verzekerd is.

Het tweede bericht, dat ons verheugt, is de aanvaarding van wat wij zouden willen noemen het plan van Laer. Totdusverre stuitten alle maatregelen voor de economische ontwikkeling van het land af op den eisch van het Opperbestuur, dat het subsidie niet verder mocht stijgen. Voortaan zal men, naast het gewone subsidie waarvoor die eisch zal blijven gelden, een bijslag krijgen voor economisch maatregelen. Men zal dus voortaan, onafhankelijk van den gedrukten toestand der middelen, meer vrijheid van beweging hebben ten aanzien van maatregelen die ter verbetering van den toestand dringend noodig zijn. Dat is een groot voordeel.

Wij zijn den Gouverneur dankbaar voor hetgeen hij in dit opzicht heeft kunnen bereiken.

Eenigszins nevelachtig zijn de mededeelingan ten aanzien van het standpunt, dat voortaan in zake onderwijs zal worden ingenomen. Afwachten is hier dus de boodschap.

De zinsnede betreffende het vereenigen van den geneeskundigen dienst in èèn hand, houdt een teleurstelling in voor ieder die overtuigd is, dat de continuiteit van dien dienst het best gewaarborgd is door een volledige omzetting daarvan in een burgerlijken dienst.

Teleurgesteld zijn wij ook, dat ten aanzien van het onderzoek naar petroleum niets wordt medegedeeld. Volgens de geruchten die hier uit Nederland zijn overgewaaid, zal de boring in Nickerie worden hervat en is deze zaak opnieuw in een zeer belangwekkend stadium gekomen, zoodat ook de Gouverneur — bekend om zijn sceptische houding totdusverre — thans deze zaak als ernstig beschouwt. Hopen wij, dat die geruchten ten volle bevestiging zullen vinden.

Dat de Gouverneur, die voorstander is van een uitbreiding der koffiecultuur in Suriname, daarvoor nog niet den noodigen steun kon vinden in Nederland, is onder de huidige conjunctuur zeker niet bevreemdend.

Van belang is, dat het vruchtenbedrijf kans schijnt te hebben op flinke schaal te worden aangepakt en dat ook het gewichtig vraagstuk van de mechanische grondbewerking opnieuw aan de orde zal worden gesteld.

Als geheel heeft de Boodschap waarmede de Gouverneur terug gekeerd is naar Suriname, onze verwachting overtroffen.

Van Hier en Daar.

De uitvoering van het Lateraan-Verdrag.

OVERZICHT VAN DE RESULTATEN.

Men meldt uit Rome aan de Maasbode d.d. 29 dezer:

Het is in het fascistische Italië gewoonte geworden, om bij gelegenheid van den jaardag van den opmarsch der zwarthemden naar Rome alles, wat door het fascisme in het afgeloopen jaar tot stand gebracht werd, nog eens in het kort de revue te laten passeeren.

Zoo geeft het nieuwe Italiaansche blad „Il Corriere" onder den kop „De godsdienstige balans en de kerkelijke politiek van het fascistisch regime in het jaar VIII" een interessant overzicht over alles wat het fascisme op dit gebied heeft gepresteerd.

Het artikel begint met de verklaring, dat ook deze balans moet worden opgemaakt en misschien wel op de eerste plaats, daar zij van het allerhoogste belang is voor het geheele volk.

Daarna worden een aantal belangrijke data opgesomd, o.a. de 5de December 1929, de dag, waarop het Italiaansche koningspaar een bezoek bracht aan den H. Vader, gevolgd door het bezoek van den kroonprins, zijn zusters en alle leden van het Koninklijk huis.

Den 7den Februari 1930 bracht de toenmalige secretaris der fascistische partij, A. Turati, een bezoek aan Zijne Heiligheid. De beteekenis hiervan wordt in het „Foglio d'Ordine" van 11 Februari aldus omschreven:

„De hulde, door Turati aan Zijne Heiligheid gebracht staat gelijk met de hulde van alle zwarthemden en is tevens een uiting van den geest, waarin het Lateraan-verdrag gesloten werd. Deze geest blijft bewaard in den staat en het thans fascistisch Italië: hierdoor toch wordt een historisch feit van universeele beteekenis erkend en tevens bewezen, welk een groote beteekenis de geestelijke vrede voor alle Italianen heeft".

Verder wordt als belangrijke datum genoemd: de jaardag van de sluiting van het verdrag van Lateranen, de 11de Februari 1930, waarop de Italiaansche regeering aan Zijne Heiligheid een kostbaar met kant afgezet rochet overhandigde.

Den 30sten Maart publiceerde de „Osservatore Romano" een zeer belangrijke nota, waarin de geestelijke autoriteiten toestaan, dat leden der fascistische partij zich tevens als leden van de Katholieke actie laten inschrijven.

Verder worden vermeld de bezoeken van de voorzitters van het parlement en van den senaat, die door den H. Vader in plechtige audiëntie werden ontvangen.

De fascistische autoriteiten treffen bovendien verschillende maatregelen in verband met de lichamelijke opvoeding der fascistische meisjesbonden overeenkomstig de beginselen die in 's Pausen encycliek over de opvoeding der jeugd werden naar voren gebracht.

Den 30sten Juni werd in de geboorteplaats van Zijne Heiligheid, Desio, het groote monument voor den Paus der verzoening onthuld.

Intusschen doen zoowel de geestelijke als burgelijke autoriteiten hun best, om de bepalingen van het Lateraanverdrag ook in practijk te brengen. O.a. werd een commissie benoemd, om de groote heiligdommen van Assisié, Loreto en Padua aan den H. Stoel terug te schenken.

Van groot belang zijn ook de bepalingen, waardoor het godsdienstonderricht in alle lagere en middelbare scholen wederom als verplicht ook wordt ingevoerd en waardoor de doctorstitels in de theologie en in het canoniek recht, die aan de pauselijke hoogescholen worden behaald, ook door den fascistischen staat erkend worden.

Bovendien was in het verdrag van Lateranen bepaald, dat Italië zich verplichtte, een spoorlijn naar de Vaticaansche Stad aan te leggen en daar een radiostation te bouwen. Beide verplichtingen zijn thans bijna volledig nagekomen.

Verder werden er tusschen Italië en den H. Stoel een aantal conventies gesloten betreffen post, telegraaf, telefoon, douane en muntstelsel.

In Juli werd een overeenkomst gesloten, waardoor de adellijke titels en ordeteekenen, die door den H. Stoel verleend werden, door den fascistischen staat worden erkend.

Door de plechtige eedaflegging der nieuwe Italiaansche bisschoppen wordt het Italiaansche volk nog eens uitdrukkelijk herinnerd aan de goede relaties, die tusschen den staat en den H. Stoel bestaan.

Van zeer groote beteekenis is de nieuwe huwelijkswetgeving. De resultaten hiervan zijn nu reeds merkbaar, immers 95 pCt. van alle huwelijken werden in tegenwoordigheid van den pastoor ingezegend.

Ook de tentoonstelling van de geschenken, die de Italaansche kooplieden en industrieelen den H. Vader aanboden, zijn een levend bewijs van de genegenheid van het Italiaansche volk jegens den H. stoel.

Ten slotte zij nog vermeld, dat talrijke kerken en kloosters aan hun vroegere bezitters werden teruggeschonken. Een laatste belangrijke bepaling is, dat van het volgend jaar af de twintigste September, de jaardag van de inneming van Rome door de troepen van Garibaldi, niet meer gevierd zal worden, daar dit feest een beleediging is voor den H. Stoel.

Al deze feiten zijn een sprekend bewijs van de goede verstandhouding tusschen den Italiaanschen staat en den H. Stoel, die door het Lateraandrag werd geschapen.

DE SCHULDEN AAN AMERIKA.

Mac Fadden zegt zijn meening.

NEW-YORK, 1 November. De voorzitter van de commissie voor het bank en geldwezen van het Amerikaansche huis van afgevaardigden, Mac Fadden, die onlangs in een interview met een medewerker van de „Daily Investment News" de onmiddellijke verminderingen der Young-betalingen bepleitte, spreekt thans in een tijdschriftartikel de vrees uit, „dat wanneer Duitschland zijn herstelplichten niet zou nakomen, een oorlog daarvan het gevolg zou kunnen zijn.

Aangezien een groot deel van het Amerikaansche volk in het bezit is van herstelobligaties is het vraagstuk van oorlog of vrede in Europa van direct belang voor Amerika.

De Vereenigde Staten moeten zich afvragen, of zij niet liever hun vorderingen willen opgeven".

Mac Fadden gelooft, dat Amerika binnen niet te langen tijd gedwongen zal zijn, zelf een herziening der schuldenovereenkomsten voor te stellen.

Bij de ontvangst van het Amerikaansche instituut voor ijzerconstructies sprak de directeur van Canadian Pacific Railways zich in denzelfden zin uit. Hij verklaarde, dat men niet verrast zou zijn, wanneer dezer dagen de Amerikaansche leiders tot het inzicht zouden komen, dat de geheele wereldhandel voordeel van een herziening der bestaande regelingen zou hebben.

EX-KONING GEORGE VAN GRIEKENLAND VRIJMETSELAAR.

Volgens het te Weenen verschijnende blad „Freimaurerzeitung" heeft de ex-koning George van Griekenland zich laten inschrijven als lid van een Londensche vrijmetselaarsloge.

Bij deze feestelijke gebeurtenis waren o.a. aanwezig leden van het Engelsche koningshuis en verschillende Engelsche autoriteiten. In de hoogere kringen in Engeland schijnt men dus nog weinig op de hoogte van de ware beteekenis der vrijmetselarij. Al valt niet te loochenen, dat de Engelsche vrijmetselarij zich tot dusverre afzijdig gehouden heeft van bepaalde excessen van sommige harer zuster-organisaties, geheel zelfstandig is hun actie echter toch niet, zooals hun relatie met de Weensche vrijmetselaarscentrale duidelijk bewijst.

De Spaansche troebelen.

Vrijmetselaar's wroetwerk rond kerk en monarchie.

Ondanks alle optimisme, van regeeringszijde zoo vaak reeds gedeclareerd, blijft een niet onaanzienlijke minderheid van het Spaansche volk het land in onrust houden door stakingsactie nu hier dan daar, in de fabrieken en aan universiteiten, mitsgaders door betoogingen tegen het koningschap, welke gemeenlijk gepaard gaan, openlijk of bedekt, met een felle animositeit tegen de Kerk of haar leiders.

In een particulier bericht uit Madrid wijst men ons, ter verklaring van deze bijna chronische onrust, in de richting der vrijmetselarij, die meer dan alle oppositiepartijen samen, woelt en wroet, alsof ze haar uur gekomen zag.....

De Vrijmetselarij heeft trouwens altijd in de politiek van Spanje een groote rol gespeeld. Maar, terwijl er in 1923 in Spanje „slechts" 43 vrijmetselaarsloges waren, telde men er in 1929 reeds 130.

Deze groei is voor een niet gering deel toe te schrijven aan de onverschilligheid waarmede Primo de Rivera en de zijnen stonden tegenover deze geheimzinnige orde; men beschouwde ze als ongevaarlijk. En men heeft geducht van die onverschilligheid geprofiteerd. Langzamerhand wist ze overal door te dringen en invloed te krijgen bij de professoren der universiteit, onder de directeuren van fabrieken, in financieele kringen.

De vrijmetselarij richt zich vooral tegen de monarchie en tegen de katholieke kerk. Zij zocht al lang aansluiting bij de radicale revolutionairen, die vooral in Catalonie hun operatiebasis hebben, waar de vereeniging „Sindicato Unico", die geheel onder anarchistischen invloed staat, reeds 752 politieke moorden voorbereidde. Den laatsten tijd wordt ook de toenadering tot Moskou grooter.

En overal, waar de arbeiders tot opstand en geweld zich laten verleiden, zijn zij erbij, om aan de onlusten een anti-godsdienstige en een anti-monarchistische strekking te geven.

De Russische Godloochenaars.

Publiceeren Statistieken.

De Russische bond van godloochenaars glorieert! Bijna 17 millioen volwassenen telt hij onder zijn leden, terwijl bij de jeugd-afdeeling ruim 18 millioen jongens en meisjes van 8—14 jaar zijn aangesloten. Deze cijfers geeft de bond zelf.

De organisatie zorgt er voor, dat de voornaamste leerstoelen aan de verschillende universiteiten van sovjetland bezet worden door personen, die bekend staan om hun ongeloovige beginselen; zij betaalt aan 35 professoren, die hun lessen geven geheel in den geest van den bond van godloochenaars een zeer groot salaris.

Onder de arbeidersklasse worden bijzondere groepen gevormd die tot taak hebben iederen vorm van godsdienst te bestrijden. Echter ondanks het feit, dat deze stoottroepen buitengewoon hard werken, is het resultaat niet geheel overeenkomstig de verwachting. Mogelijk is het pochen met hooger gemelde eclatante cijfers dan ook niets anders dan een maskeeren dier desillusie.

De „Besbojnik" bevatte immers dezer dagen de „onstellende" mededeeling dat onder de boeren-bevolking nog ruim 80 pct. kerkelijk getrouwd is, terwijl de „Komsomolskaja Prawda" meldt, dat zelfs zoogenaamde leden van de communistische jeugdorganisatie hun huwelijk toch maar liefst door de popes laten zegenen.

POINCARÉ WAARSCHUWT.

Tegen het Russische gevaar.

In het Parijsche blad Excelsior publiceert Poincaré een artikel, dat zich bezig houdt met de noodzakelijkheid van het totstandkomen van de Vereenigde Staten van Europa, tegen „het Russisch gevaar". Poincaré betreurt, dat de Europeesche staten, in plaats van zich tegen dit gevaar te vereenigen, steeds uiteenvallen en dat sommigen hunner zelfs in Rusland gebruik maken van de gelegenheid, om er hun geheime plannen te verwezenlijken.

De staten, die zulks doen, zullen echter het eerste slachtoffer zijn en zij zullen ook de rest van de menschheid mee in den afgrond sleepen.

Alle teekenen wijzen erop, dat Rusland hard bezig is met oorlogsvoorbereiding en in samenwerking met Duitsland in snel tempo werkt aan het vervaardigen van oorlogsmateriaal. Reeds thans duikt op den achtergrond de schaduw op van een economisch Duitsch protectoraat, dat zich met behulp van het Amerikaansche kapitaal over geheel Rusland zal uitstrekken.

Duitschland heeft dit protectoraat gewenscht, al staat het nog, tengevolge van de weliswaar overdreven, doch niettemin inderdaad bestaande economische crisis, ver van de verwezenlijking ervan. Dit treurige schouwspel moest de staten eigenlijk leeren dat elke aaneensluiting dient te geschieden op een politieken grondslag, die in de eerste plaats tot stand moet komen. De door Briand in zijn bekende plannen aangegeven volgorde voor de verwezenlijking hiervan blijkt wel de juiste te zijn.